

Lov og Evangelium

Nr. 3

MARS 2010

46. årgang

Carl Bloch: «Peters fornæktelse»

*«Og Herren vendte seg og så på Peter. Da kom Peter Herrens ord i hu. (...) Og han gikk ut og gråt bittert.»
Luk 22:61-62*

Bladet Lov og Evangelium

utgis av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon og blir sendt gratis til alle som sender ekspedisjonen navn og adresse. Bladet kommer med 10 nr. i året. Gaver til bladet kan sendes kasserer i NLL.

Ansvarlig for bladet:
Red.nemnda ved form. Ingar Gangås

Abonnement, oppsigelse og adresseforandring sendes ekspedisjonen v/Magne Ekanger,
Rolfnes, 5420 Rubbestadneset
Tlf. 53 42 92 14 – Mobil 412 45 598
E-post: magne.ekanger@bluezone.no

NORSK LUTHERSK LEKMANNSMISJON

ble grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-rosenienske forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds ord i skrift og tale både i Norge og ute på misjonsmarken. NLL har ytre misjonsarbeid i Moldova.

Formann: Dag Rune Lid, Furuflaten 30
5600 Norheimsund. Tlf. 56 55 26 72
E-post: drlid@online.no

Sekretær: Ingar Gangås,
Furustua, 7690 Mosvik
Tlf. 74 06 46 50 – Mobil 901 51 234
E-post: ingang@c2i.net

Kasserer: Sara Heian, Fossnes-
veien 13A, 3160 Stokke.
Mobil 938 49 087 – E-post: sara@heian.se
Bankgiro: 3000 22 26193
Svensk postgiro: 178 84 80-0

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

ble grunnlagt i 1992, og eies og drives av NLL. Skolen har både halvårig og ettårig kurs, og det er også adgang til å følge undervisningen i kortere perioder.

Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord og spørre etter de gamle stier (Jer 6:16), samt fremme den arv vi har fra lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærefedre.

Adr.: Fossnesvn. 13B, 3160 Stokke
Tlf. 33 33 89 00 – Fax 33 36 56 65
Bankgiro: 3000 16 68516
E-post: bibelskolen@nll.no
Rektor: Per Bergene Holm
3282 Kvelde. Tlf. 33 11 26 96

INTERNETT: www.nll.no

Jesu blikk

Peter kunne nok aldri glemme blikket fra Jesus. Det gikk som et stikk rett inn i hans hjerte og samvittighet – og var fullt av sorg og bedrøvelse, men brant av varme og kjærlighet til den falne disippelen.

Det ble for mye for Peter. Angerens tårer fikk fritt løp. «Og han gikk ut og gråt bittert» (Luk 22:62). Hans nød var så stor at han ikke kunne bære den.

Da var det en annen som bar. Veien gikk til Golgata. I lydighet til sin Far og av kjærlighet til synderen, møtte Jesus Guds vrede. Dommen ble fullbyrdet. Synden ble sonet.

Påskedag opprant med gledesbud: «Frykt ikke! Dere søker Jesus fra Nasaret, den korsfestede. Han er oppstått, han er ikke her! Se, der er stedet hvor de la ham. Men gå og si til hans disipler *og til Peter*: Han går i forveien for dere til Galilea. Der skal dere se ham, slik han har sagt til dere» (Mar 16:6-7).

Peter løp til graven. Han *så*, og trodde.

Det er noe spesielt med Peter. Påskebudskapet får adresse gjennom ham.

I dette nummeret av bladet finner du flere artikler om det som skjedde.

Les – og *se* – til frelse!
God påske!

I.G.

Peters fornektelse

Av Andreas Fibiger

Min kjære venn, Simon Peter, det gjør meg så vondt at jeg nå skal fortelle om ditt dype fall og din fornektelse. Du vet jeg elsker deg så inderlig, og det er så mye i din natur som jeg forstår så godt. Og jeg vet jo også at du har fått både tilgivelse og oppreisning fra den Herre du syndet mot. Da burde jeg vel heller tie stille.

Slik sier jeg i mitt hjerte. Men så er det som om han svarer meg: «Skriv du bare, og skriv det alt sammen! Du vil slett ikke gjøre meg noe vondt med det, tvert imot: Du vil heller bedrøve meg hvis du ikke talte om det. Du forstår nok at det skader ikke meg, for alt det som skjedde meg den gangen, og som Gud ville skulle skrives i den hellige boken, det skal stå der til advarsel for andre, men framfor alt til Guds ære og til vitnesbyrd om hans uendelige og trofaste kjærlighet!»

– Med slike tanker har jeg ofte trøstet meg, ikke minst når fastetiden nærmet seg, og jeg tenkte på hvordan den stakkars Peter nå ville få det glatte lag av mange dårlige prester, som ikke når ham til ankene en gang. Enhver liten grønn kapellan doserer med overlegenhet Peters elendighet og fall, – ja, «ethvert esel kan sparke til en død løve», heter det jo.

I løvens gap

Men jeg sier nå likevel: Hatten av for Peter! Også da han gikk inn i «løvens gap». – Det var dumdristig og selvsikkert. Ja, det er sikkert! Men hvor var alle de andre apostlene? Johannes kjente jo folkene der inne, han gikk så trygt dit inn. Men hvor var Matteus, den usvikelige Natanael, Jakob og alle de andre? Ja, de satt vel og ristet av angst i hvert sitt musehull.

→

Innholdsfortegnelse – Lov og Evangelium, mars 2010

Jesu blikk. Av Ingar Gangås	side 2
Peters fornektelse. Av Andreas Fibiger	side 3
Da Peter sviktet. Av Carl Fr. Wisløff	side 7
Nytt fra Bibelskolen. Av Per Bergene Holm	side 8
Jesu blod. Av Sigbjørn Agnalt	side 9
Nytt fra Moldova. Av Per Bergene Holm	side 10
Fred være med dere! Av Asbjørn Fossli	side 11
Trua på det fullførte frelseverket. Av Ragnar Opstad	side 14
Rosenius som sjelesørger (II). Av Carl Fr. Wisløff	side 16
Jesus har seiret over døden. Barnestykke av Mia Hallesby	side 20

– Så var det altså likevel ikke bare munnhell da Peter sa: «Om så alle tar anstøt av deg, skal jeg aldri ta anstøt!» (Mat 26:33), likeså lite som da han fór inn på fiendene der ute i Getsemane hage!

Og hvor ville du og jeg ha vært hvis vi hadde levd den natten? Man skal ikke kaste med stein når man selv sitter i glasshus. La oss tenke på det når vi skal tale om Peters fornektelse.

Løgnens bedrag

Tjenestepiken som holdt vakt ved døren, kom bort til gruppen der Peter var og ser ham sitte i lysskjæret fra bålet: «Er ikke du også en av disiplene til denne mannen?» (Joh 18:17). (...) Og Peter, som heltetmodig uten å blunke hadde satt sitt liv på spill overfor den store skaren i Getsemane, faller nå for en kvinnes ord. Han som var rede til å slåss med en stor skare menn, falt i redsel for en pikes alminnelige spørsmål.

Det ble et opphold, og Peter bestemte seg for å fjerne seg litt fra de farlige omgivelsene. «Og han gikk ut i portrommet. Og hanen gol» (Mar 14:68). Hørte du det, Peter? Ja visst hørte han det, for han er den eneste – gjennom hans disippel Markus – som forteller at det var to hanegal den natten.

Hva tenkte han da på, – merket han slett ikke advarselen? Han tenkte vel ikke noe i det hele tatt. Han var alle-rede inne i fallet og ble revet med av det. Det lå vel en uklar angst over ham

og en selvunnskyldende følelse av at én gang var ingen gang og at det gikk nok.

Men så kom det sannelig en annen pike og begynte på den samme historien, og straks istemte også andre: «Er også du en av hans disipler?» og en annen sa: «Også du er en av dem». Og så har vi dette fortvilte med løgnen som ruller ustanselig som en snøball. Nå syntes han det var best å fortsette i samme spor: Og han nektet igjen, men nå måtte det være litt kraftigere, så han la til en ed og svarte: «Jeg kjenner ikke det menneske dere taler om» (14:71).

Stakkars Peter, – du kjenner ikke «det menneske». «Men dere, hvem sier dere at jeg er?» spurte Jesus en gang. Og da lød din bekjennelse så rik og fulltonende: «Du er Messias, den levende Guds Sønn!» (Mat 16:15-16). Og nå står du her og fornektet «det menneske». (...)

Frelst som gjennom ild

Men nå var straks en av djevelens nye håndlangere klar til et fremstøt: «En av yppersteprestens tjenere, en slektning av ham som Peter hadde hogd øret av, sier: Så jeg ikke deg i hagen sammen med ham?» (Joh 18:26). Nå var det åpenbart at tampen brente. Det ble verre og verre for Peter. Hva skulle han nå gjøre? Sett nå at de ville si ham takk for sist? Ja, han mente at det ikke var noe annet å gjøre enn å smøre tykkere på og gå videre, og så «gav han seg til å forbanne seg og sverge: Jeg kjenner ikke det menneske!» (Mat 26:74).

Hva sa han da? Ja, han sa vel den sedvanlige edsformularen: Herren gjøre meg nå og fremdeles slik og slik, – Herren straffe meg om jeg kjenner det menneske! Han banner gang på gang for at de skulle tro ham. (...) «Og straks, mens han ennå talte, gol hanen» (Luk 22:60). Det lød som en dommedagsbasun for Peter.

Og mens det ennå skingret i hans øre, vendte Herren seg og så på ham. Det hanegalet som minnet Peter om

hans brutte løfter og dype fall, minnet Jesus om hans stakkars disippels nød. Det er den eneste gangen i hele lidelseshistorien at Jesus kalles Herren. Og i sannhet, han sto også som en herre, bundet og likevel fri, fanget og likevel sterk nok til å redde en sjel ut av djevelens snare. «Da kom Peter Herrens ord i hu, det han hadde sagt til ham: Før hanen galer to ganger, skal du fornekte meg tre ganger» (Mar 14:72). →

Carl Bloch: «Den angrende Peter». Radering, 1882

Møter

April

6.-11.	Bangsund	Sigbjørn Agnalt
11.	Sannidal	Martin Fjære
15.-18.	Hauka/ Soknedal	Ingar Gangås
24.-25.	Askim	Lars Fossdal

Jesu frelserblikk

Blikket fra Jesus ble Peters redning. Han forteller ikke selv om det gjennom Markus. Det har han gjemt som en helligdom for seg selv. Men da oppfyltes ordet: «Se, Herrens øye ser til dem som frykter ham, som venter på hans miskunn, for å utfri deres sjel fra døden...» (Sal 32:18-19).

Dette blikket drev Peter med uimotstæelig kraft ut – ut fra kullilden, ut i angerens mørke, inn under tåreregnet i bedrøvelsen etter Gud, fra avgrunnens rand inn i frelserens havn!

Det ydmyket og tuktet ham mer enn piskeslag.

Det blikket fra Jesu øyne, – å, Gud skje lov for det! Det hjalp Peter, og det har hjulpet mange tusener etter ham. Så la ham bare stå der, den stakkars kjære disippel, vaklende, glidende, fornektende, – la ham stå der til ydmykelse og advarsel, men la oss så også få Jesus, den trofaste frelseren, med i bildet. Han som glemte sin egen nød for å be for sin venn og redde en synkende disippel. «Jeg vil gi deg råd med mitt øye», står det i Davids

jublende takkesalme etter hans dype fall (Sal 32:8). Det ble også Simon Peters erfaring den natten.

Angerens tårer

Da Jesu blikk traff ham, kom det et uttrykk i Peters ansikt som ingen før hadde sett. Uvilkårlig vek alle disse skravlebøttene og spøkefuglene til side. Da han ikke lenger fryktet noen, var det heller ikke mer å frykte for. Ingen tenkte på å sperre ham veien, og som en skygge gled han ut i den råkaldе morgendemringen. «Og han gikk ut og gråt bittert» (Luk 22:62).

Der satt han så med sin sorg og skam, med ansiktet skjult i hendene, og med bitter gråt. Det står et uttrykk av Peter selv i Markus-evangeliet (14:72), og det må visst riktigst oversettes slik: «Han brast i klagende gråt». Det synes som om han brast i gråt med et stønn, et undertrykt skrik. Slik satt han og ble gjennomrystet av den bitre hulkingen.

Sagnet sier at fra den natten av kunne Peter aldri høre morgens hane gale uten at det gav et sett i ham. Og videre fortelles det at Peter fra den stunden av var lett å kjenne for alle, for den natten ble det preget et par dype tårefurer i hans kinn, og de holdt alltid sin tause preken om å våke og be og stå imot den brølende løve.

Gud skje takk for at Peters fornektelse fikk lov til å stå i Bibelen. Så er det håp også for en synder som meg, – for hans kjærlighets skyld som reddet sitt barn ved et blikk.

*Fra boken
«Guds Lam», Lunde forlag 1987*

Da Peter sviktet

Av Carl Fr. Wisløff

«Men Peter satt utenfor på gårdsplassen. Da kom en tjenestepike bort til ham og sa: Også du var med Jesus fra Galilea. Men han nektet så alle hørte det: Jeg skjønner ikke hva du snakker om.»

Mat 26:69

Mens Jesus stod inne i yppersteprestens gård og bekjente at han var Messias, stod Peter utenfor og fornektet ethvert kjennskap til ham. Jesus bekjente seg til oss og til vår sak, mens disippelen fornektet Jesus og ville ikke ha noe med hans sak å gjøre.

La oss feste blikket på denne motsetningen. Vi har godt av å se den. For her blir det tydelig hvor ensom Jesus var. Alle hadde forlatt ham i Getsemane. Alle flyktet. Og ikke nok med at de gikk og gjemte seg, men han som altså sto like i nærheten, han forsikret med sterke ord at han ikke hadde noe kjennskap til Jesus i det hele tatt.

La oss ikke gjøre oss selv store på bekostning av Peter. Det er nok svært få av oss – om det er noen – som har stått på en såpass hard prøve. Det kunne være farlig å bekjenne Jesu navn den natten.

De fleste av oss har stått på prøver som var atskillig lettere enn som

så. Likevel klarte vi oss ikke, men må med sår samvittighet minnes ganger da vi skulle talt og vitnet om vår herre og frelser, men ikke gjorde det.

Tre ganger ble han utfordret, og tre ganger sviktet han. Da gol hannen. Og Peter husket at Jesus hadde forutsagt akkurat dette.

Hvor mange ganger har du og jeg vært stillet på prøve, og hvor mange ganger har vi sviktet?

Vi burde nok gråte bittert, vi også, når vi tenker på dette.

En gammel og temmelig sikker tradisjon sier at Peter til sist led martyrdøden. Da sviktet han altså ikke. Da husket han både hva Jesus hadde sagt – og de bitre tårer han selv hadde grått.

Jesus bekjente seg til oss, idet han gjorde seg til ett med oss og tok vår synd og straff på seg. Skulle så vi fornekte ham? Det må vi ikke gjøre. For så kunne det skje at han ikke ville kjennes ved oss i den avgjørende stunden. Men den som kjennes ved ham, vil han kjennes ved for sin Far og for himmelens engler (Mat 10:32).

*Fra andaktsboken «Daglig brød»,
Lunde forlag, 1981*

Nytt fra Bibelskolen

Av Per Bergene Holm

Denne våren har vi elleve elever, åtte nordmenn og tre fra Sverige. Når dette skrives har vi mottatt 12 søknader for neste skoleår, og vi vet om flere som har planer om å gå. Ut fra det vi har kjennskap til nå, ser det ut til at vi neste år kan få tre til fire elever fra Sverige, omkring ti elever fra Norge og i tillegg fem søkere som venter på studentvisum fra UDI, og det er en møysommelig og vanskelig prosess.

Det bygges på Fossnes om dagen. Det nye flisfyringsanlegget står ferdig og har vært i full gang siden slutten av november. Totalt har det kostet 1,25 millioner. Vi håper at reduserte fyringsutgifter skal betale ned anlegget i løpet av ti år. For elever og personale har det vært godt med en god varmekilde denne vinteren. Temperaturen inne har vært atskillig bedre enn tidligere, til tross for stabil og til dels streng kulde i godt over to måneder.

Styret for Bibelskolen på Fossnes

består nå av: Jan Endre Aasmundtveit (form.), Tollef Fjære (nestform.), Per Brattgjerd, Magne Ekanger, Steinar Kvalvik og Asbjørn Fossli (1. varam.).

Rektor Per Bergene Holm er fast medlem og Martin Fjære valgt representant for de ansatte.

Og likevel regner vi med å ha spart penger i forhold til tidligere vintre.

Den nye møtesalen er ferdig utvendig, men vi venter til våren med å fullføre den innvendig. Det skorter nå på penger til å gå videre, og andre prosjekter har fått prioritet. Målet er likevel å ha salen ferdig til sommerskolen, så sant økonomien tillater det.

Sara og André Heian har fått behov for noe større plass i og med at de har fått sitt barn nummer tre. De bygger en ny personalbolig på skoleområdet. Boligen vil formelt sett bli eid av skolen, men vil i stor grad finansieres gjennom et innskudd fra Sara og André. Skolens andel er allerede betalt, og resten av byggingen vil dekkes av innskuddet. I skrivende stund er huset så godt som ferdig utvendig. Når det skjer, takker byggmesteren for seg, og André vil fortsette alene innvendig. Målet er å bli ferdig i løpet av sommeren, slik at det er mulig å flytte inn til høsten. Det innebærer at Liv Jorunn og Martin Fjære kan ta i bruk den frigjorte kjellerleiligheten i sin personalbolig og integrere den med resten av huset. Det ble gjort forberedelser til en slik løsning allerede da huset ble bygd.

Viktigere enn bygninger og den ytre rammen, er det indre livet. Det gjelder både for skolen og den enkelte. Vær med og be om at Den Hellige Ånd må gjøre sin gjerning, og at Guds velsignelse får hvile over skolen!

L&E

Jesu blod

Av Sigbjørn Agnalt

«Da tok Pilatus Jesus og lot ham hudstryke. Og soldatene flettet en krone av torner som de satte på hans hode, og de hengte en purpurkappe om ham. Så trådte de fram for ham og sa: Vær hilset, du jødenes konge! Og de slo ham i ansiktet.»

Joh 19:1-3

«I Johannes skildring av Jesus hos Pilatus, legger man merke til det store skillet mellom det som skjer, og det som virkelig skjer – i det som skjer. Det vil si, forskjellen mellom det som de som er vitne til dette ser, og det som et innblikk i den dypere mening i dette lar oss se» (Hugo Odeberg).

Det betyr at det som skjer, og da mener vi det som virkelig skjer, er noe annet enn hva det ser ut for. Får vi ikke øye på denne dypere mening, går vi glipp av selve evangeliet i dette.

Da tok Pilatus Jesus og lot ham hudstryke. Det foregikk med en lærpisk som hadde benbiter og andre skarpe gjenstander innvevd. Det førte til at ryggen fikk dype kutt og ble revet opp for hvert slag. 40 slag var vanlig. Det måtte være ufattelig smertefullt og medførte at blodet rant. Grusomt var det, men Jesus bar det tålmodig.

I Skriften (5Mos 25:1-2) ser vi at det er den skyldige som blir straffet med slag. Gud Herren hadde gitt den lov for Israel at den som ble funnet

skyldig i synd, skulle straffes med slag.

Jesus taler selv om dette i Luk 12:47. Den som har kjent sin herres vilje, men ikke har gjort slik, skal få mange slag.

Nå er det Jesus som blir slått. Bibelen sier (Jes 53:8) at det var for våre misgjerningers skyld plagen traff ham. Han ble slått, slag på slag, slått uten barmhjertighet, pisket til blods. Det var soldater som slo. Men Skriften sier at det var Faderen som slo sin Sønn. Han ble slått av Gud og gjort elendig.

Ingen av dem som slo hadde den ringeste anelse om hva det blod som da fløt betyr for menneskeheten. Det er den eneste årsaken til at tusener, ja kanskje millioner av mennesker blir reddet fra død og fortapelse til frelse og evig liv i himmelen. Apostelen Johannes (Åp 7:9-15) fikk ett spørsmål som han vegret seg for å svare på. Hvorfor er alle disse her i himmelen? Si det du, sier han til engelen. Engelen svarer: Det er de som har tvettet sine

www.josafat.no

Nytt fra Moldova

Av Per Bergene Holm

Natalia og Vladimir Moser har lenge fryktet at eiendommene som tilhører kirken skal bli konfiskert. Myndighetene i det østlige Transnistria har nå krevd nyregistrering av den lutherske kirken der. Rettssikkerheten og forutsigbarheten er dårlig. Derfor er alt som tilhører kirken nå overført til mitt navn og registrert hos myndighetene, da det er en svært vanskelig prosess å få NLL registrert i landet.

Det er kjøpt et par leiligheter for private midler i hovedstaden

Chisinau i den vestlige delen av Moldova. De skal etter planen stå ferdige til påske. Leilighetene er tiltenkt Natalia og Vladimir Moser og familien Söderberg. Rett etter påske reiser Ida og Marcus ned sammen med undertegnede, og da håper vi at de kan installere seg i leiligheten og gjøre alt klart for innflyttingen til høsten.

Vær fortsatt med i bønn for familien Moser, forsamlingene i Moldova og familien Söderberg.

L&E

kjortler og gjort dem hvite i Lammets blod. Jesu blod har rensert dem fra alle deres synder. De er blitt rene, hvite og ulastelige. Derfor er de verdige til å komme hit. På grunn av Jesu blod.

Jesus fikk tornekrone. Tornene er symbolet på syndens forbannelse (1Mos 3:18). Kronen er symbolet på kongeverdighet. Slik måtte han krones som skulle bli menneskehetens konge, gjennom å bære deres fornedrelse og smerte. Da Jesus sto der med tornekrone, var han den som bar syndens forbannelse for hele den menneskehet han var kommet for å frelse.

Etter at kronen var satt på ham, slo de ham i hodet. Det ble nye blodsdråper og mer lidelse. Det var ingen som holdt igjen for ondskaper.

De hånte og vanæret ham. Det var en bitter kalk Jesus måtte drikke, den som Faderen hadde rakt ham.

Men Jesus beskyttet seg ikke, tvært imot. «Min rygg bød jeg fram til dem som slo, og mine kinner til dem som rykket meg i skjegget. Mitt ansikt skjulte jeg ikke for hån og spytt» (Jes 50:6).

Jesus sier: «Ingen har større kjærlighet enn denne at han setter sitt liv til for sine venner» (Joh 15:13). Jesus satte sitt liv til ved å sette det inn i stedet for vårt. Han tok vår plass, frivillig, uten å klage. Han gjorde det i kjærlighet. For at hver den som tror på ham, skal leve og få evig liv! Hør dette og tro, så skal også du få leve!

L&E

Fred være med dere!

Av Asbjørn Fosli

«Da det var blitt kveld samme dag, den første dag i uken, var dørene lukket der disiplene var, av frykt for jødene. Da kom Jesus og stod midt iblant dem og sa til dem: Fred være med dere! Og da han hadde sagt dette, viste han dem sine hender og sin side. Da ble disiplene glade, da de så Herren.»

Joh 20:19-20

Troen må gis oss

Jesus hadde flere ganger sagt til sine disipler at han skulle lide og dø, og deretter oppstå den tredje dag. Men det virker som om det var skjult for dem at Jesus skulle gjenoppstå.

Det står i Mar 16:9-13: «Etter at Jesus var oppstått, tidlig den første dag i uken, viste han seg først for Maria Magdalena, som han hadde drevet sju onde ånder ut av. Hun gikk av sted og fortalte det til dem som hadde vært med ham, og som nå sørget og gråt. Og da de fikk høre at han levde, og at hun hadde sett ham, trodde de det ikke. Deretter åpenbarte han seg i en annen skikkelse for to av dem mens de gikk på veien og skulle ut på landet. Også disse kom og fortalte det til de andre, men heller ikke dem trodde de».

Og i Luk 24:9-11 står det: «Og da de kom tilbake fra graven, fortalte de alt dette til de elleve og alle de andre. Det var Maria Magdalena, Johanna og Maria, Jakobs mor, og de andre kvin-

nene som var med dem, som fortalte dette til apostlene. Og apostlene syntes dette var løst snakk, og de trodde dem ikke».

Her får vi se hvor hjelpeløse vi er. Selv om Jesus på forhånd hadde sagt at han skulle oppstå den tredje dag, trodde ikke apostlene på øyenvitnene.

Det vi ikke får åpenbart, det får vi heller ikke se. Vi sier gjerne at Guds ord er klart, men det hjelper oss ingenting hvis Herren lukker øynene våre.

Vi ser at troen er ikke noe vi bestemmer over. Vi kan ikke bestemme at vi «vil» tro. Troen er en Guds gave, som han gir oss uforskyldt, av nåde.

Hva med vår tro?

Det kan være fristende å tenke og snakke nedsettende om Jesu disipler som ikke trodde vitnesbyrdet om hans oppstandelse. Da må vi spørre oss selv: Hvordan er det med vår tro? Tror vi uten videre alt Bibelen taler om til enhver tid? Tror vi alltid at Gud er så hellig som han er? Og når vi har falt: Tror vi at Gud er så nådig som han er?

Jeg er redd for at svaret på disse spørsmålene er «nei». Og jeg tror vi trygt kan slå fast at det var ikke lettere for disiplene å tro Jesu oppstandelse, enn det er for oss å tro Guds ord i dag.

Emmaus-vandrerne sier i Luk 24:21: «Men vi håpet at han var den

som skulle forløse Israel. Og nå er det alt tredje dagen siden disse ting skjedde» (siden Jesus ble korsfestet og døde).

Deres redning besto i at Jesus åpenbarte seg for dem, midt i deres mørke. Ja, tenk det: Når det var slutt på deres håp, kom Jesus.

Jesus frelser dem som har ondt!

Slik er Jesus også i dag. Han åpenbarer seg for, og frelser dem som ikke har noe håp. Kanskje tenker du: At en ugudelig eller verdslig kan bli omvendt og få syndenes forlatelse er ikke umulig å tro, for de har levd i uvitenhet. Men jeg, som har hørt Guds ord mange ganger, jeg har jo ingen unnskyldning for mine synder. Jeg burde ha kommet lengre nå.

Og det er sant, vi har ingen unnskyldning verken for vantro eller annen synd. Men vi skal også legge merke til her i teksten, hvem Jesus tar seg av. Det er hans disipler, de som har vandret med ham i tre år og opplevd både tegn og under. Hvis det var noen Jesus skulle kunne regne med, så måtte det være dem.

Kanskje er du en av dem som har svikta, ikke bare en gang, men mange. Da skal du vite at det var for deg Jesus gikk opp til Golgata. Jesus sier i Luk 5:31-32: «Det er ikke de friske som trenger lege, men de som har ondt! Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere til omvendelse».

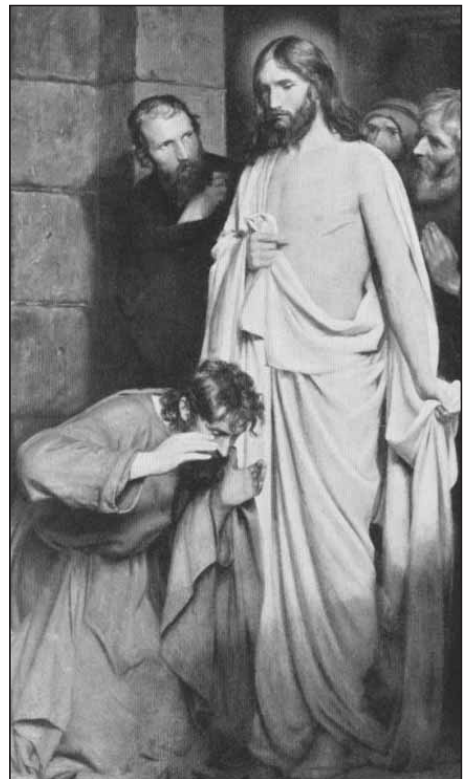
Synden er sonet

Så sier han også i dag til dem som tar sin tilflukt til ham: «Fred være med

dere!» Når Jesus taler, så er det alltid alvorlig ment. Han mener det han sier, og han gjør det han sier.

Og for virkelig å understreke dette, står det videre i vers 20: «Og da han hadde sagt dette, viste han dem sine hender og sin side».

Hva er det Jesus egentlig viser dem? Først og fremst at synden er betalt. Den er gjort opp en gang for alle. Paulus skriver om Jesus at han «ble gitt for våre overtredelser og oppreist til vår rettferdiggjørelse» (Rom 4:25).

«Den tvilende Tomas fikk se sårmerkene», Carl Bloch, 1881

Det står så fint om disiplene etter at Jesus hadde vist dem sine sårmerker: «Da ble disiplene glade, da de så Herren».

Det var sårmerkene som var (og er) Jesu kjennetegn. Det er først når vi får se den lidende Messias, at vi får se hvem Jesus i sannhet er, at han er vår frelser. Jesu naglemerker er også en direkte oppfyllelse av Herrens ord i Jes 49:16: «Se, i begge mine hender har jeg tegnet deg».

Israelsfolket følte det som om det var glemt og forlatt av Herren. Men det var umulig, da måtte han glemme seg selv. Slik er det også i dag. Herren glemmer ikke sine, fordi de er tegnet i hans egne hender. Guds barmhjertighet og nåde har ikke sin grunn i deg, men i det som han selv har gjort. Din synd har fått sin betaling. Det skjedde på Golgata. Og det ble bekreftet ved at Jesus gjenoppsto fra de døde.

Tar seg av sine elendige

Så kan vi juble ut som i Jes 49:13: «Juble, dere himler! Fryd deg, du jord! Dere fjell, bryt ut i frydesang! For Herren trøster sitt folk, han forbarmer seg over sine elendige».

Ja tenk: Han forbarmet seg over sine disipler, som ikke forstod hans eget klare ord om oppstandelsen. Han tok seg av Peter, som i yppersteprestens forgård sa fra seg det evige liv. Han frelste sin forfølger Paulus, som sa om seg selv at han var den største av alle syndere.

Må du ta det til deg, du som sliter med din synd. I Jesus eier du Guds

velbehag, en fullkommen rettferdighet, barnekår, syndenes forlatelse, ja, det evige liv. Du eier fred med Gud. For fiendskapets grunn er tatt bort. Og det er tatt bort av Gud selv, uten vår medvirkning.

Vi skal få ta vår tilflukt til et fullbrakt frelsesverk. Alt som skulle gjøres, er gjort. Det som er umulig for deg, det gjorde Jesus. Og der du falt og fortsatt faller gang på gang, der sto Jesus – i ditt sted. Ja, det var for deg han gjorde det.

Han er det som også i dag sier til sine venner: «Fred være med dere!»

L&E

Påskemøter

Steinsdalen Bedehus

Onsdag 31. mars kl. 19.00

Skjærtorsdag kl. 11.00. Nattverdmøte kl. 19.30

Langfredag kl. 11.00 og 19.00

Taler: *Odd Eivind Stensland*

Tørvikbygd Bedehus

1. påskedag kl. 11.00

2. påskedag kl. 19.30

Taler: *Odd Eivind Stensland*

Mosvik Bedehus

Skjærtorsdag kl. 11.00 (Nattverdmøte i Furustua)

Langfredag kl. 19.00

Taler: *Ingar Gangås*

Forts. side 19

Trua på det fullførte frelseverket

Av Ragnar Opstad

«Då Jesus hadde fått eddikvinen, sa han: Det er fullført! Og han bøygde hovudet sitt og anda ut.»

Joh 19:30

Det er ufattelig stort at Jesus vart født inn i vår slekt. Endå større er det at han kunne proklamere sin siger før han døydde. Jesus var åleine om frelseverket. Og han vil vera åleine om det i ditt og mitt liv.

Ved tru

Korleis blir dette vårt? Ved tru, seier Ordet. Det vil seia av nåde – ufortent. Tru står alltid som motsetning til gjerning. Trua er difor ikkje noko vi gjev Gud, men noko han gjev oss!

«Så kjem då trua av forkynninga som ein høyrer, og forkynninga som ein høyrer, kjem ved Kristi ord» (Rom 10:17). Vi høyrer ein bodskap om ei ferdig frelse, som vi fattar tillit til, så er trua tent. Såleis er trua ingen ting i seg sjølv. Ho må ha ein bodskap å forhalda seg til. Når evangeliet blir forkynt, og vi fattar tillit til den forkynte bodskapen, så kallast det tru. Og det er så visst ingen gjerning, det er tvert imot ei gåve.

Eit fullført verk

Kva ligg det i ordet «fullført»? Det er noko som er ferdig, slutført og oppgjort. Det vart ordna for 2000 år sidan for alle menneske – også for meg. «Då

vågar jag ej låta bli att tro och vara nöjd».

«Å, jeg er frelst og salig fordi Sønnen har gjort meg virkelig fri». Det skjedde på Golgata. Det er fullført!

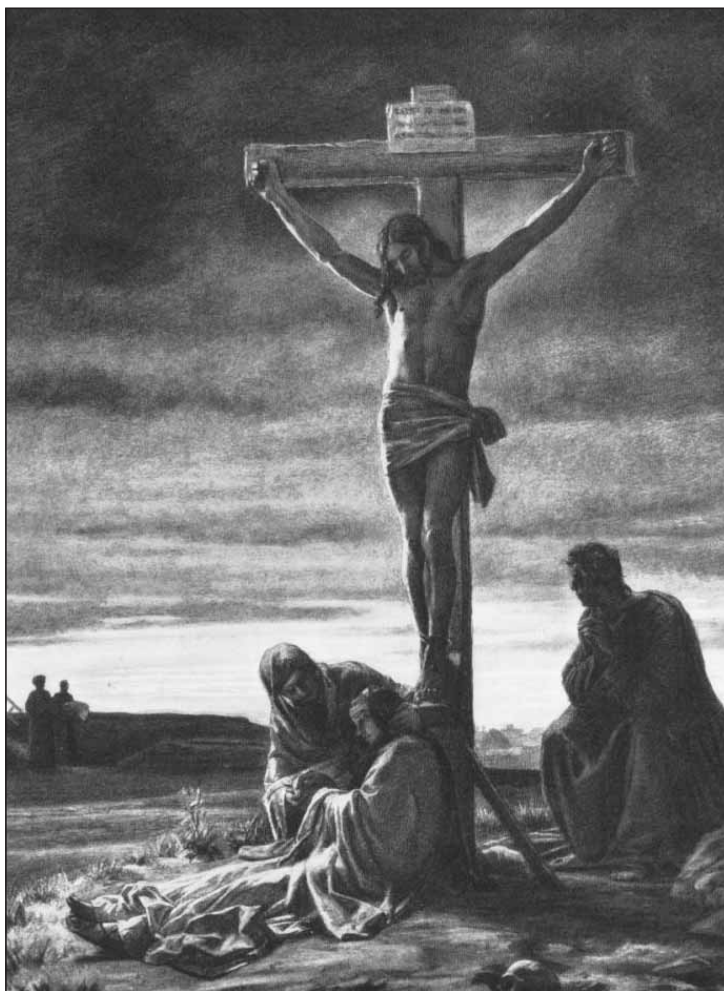
Lammets blod

Ved utgangen frå Egypt gjekk ikkje domsengelen inn i husa for å sjå korleis det sto til der inne. For dei var det nok at blodet var stroke på utsida av døra, for det var Herren som skulle sjå blodet.

«Jesus seier: ‘Eg er døra. Om nokon går inn gjennom meg, skal han verta berga’ (Joh 10:9). Denne døra er det som er merka med blod. Det var på Golgata at Jesus vart oversprengt med sitt eige blod. Vårt påskelam er slakta. (...) Den heilage Guds augo kviler no på Jesus og det blod som der vart utrent for oss. Og det som er endå meir: Dette Kristi blod er og kome inn i den himmelske heilagdomen, og Faderen ser alltid blodet. Og han vil ikkje lenger koma våre synder i hug. Sjå Heb 10:16-18!» (Ole Yrkegjerde).

Akta høgt i himmelen

Det var Herren som skulle verdsetja blodet på vegne av alt folket. Det same gjer han i dag mot oss, og vi kan vera visse på at Jesu blod er akta høgt i himmelen. Carl Olof Rosenius stadfestar nettopp dette:

Carl Bloch: «Kristus på korset»

*Når blodet da virket
så kraftig hos Gud
at han lot seg evig forsonne,
og derfor alene
vil ta deg til brud
og gi deg den himmelske krone,
så la du deg dermed og nøye.*

*Ja, blodet som rant,
det har runnet for deg,
og Gud den forløsning antager.
Den gjelder for alle,
for deg som for meg,
skjønt tusene synder oss plager.
Dets verd er dog evig det samme.*

Gml. Sb 364

Rosenius som sjelesørger (II)

Av Carl Fr. Wisløff

Som sjelesørger er Carl Olof Rosenius opptatt av å vise bekymrede mennesker at de eier en urokkelig nåde hos Gud: Ved troen på Jesus er jeg Guds barn, og eier en stadig tilgivelse for mine synder. Bekjente synder fordømmer meg ikke. Om jeg kjenner meg sterk eller svak, har jeg samme nåde hos Gud. Mine svingende og sviaktende følelser har ingenting å gjøre med grunnen for min stilling som Guds barn. Det er for Jesu skyld Gud elsker meg.

Evangeliet til anstøt

Dette synspunkt dukker tidlig opp i Rosenius' produksjon, og gjentas stadig vekk. I 1842 kom artikkelen «Et stykke av anstøtsstenen på Sion». Teksten er Luk 20:18: «Hver den som faller på denne stenen, skal bli knust». Evangeliet er i menneskers øyne ikke bare ufattelig, men direkte anstøtelig, fremholder Rosenius. Man fatter ikke, og det ugjenfødte hjerte *vil* heller ikke fatte, at Gud i kraft av Sønnens fullbrakte verk er forsonet og elsker synderen, så han får komme som han er. Tross all svakhet og alt som ennå henger ved av synder, er den som tror, hellig og ren i Guds øyne, i kraft av Lammets blod.

Både fornuften og den religiøse følelse reagerer mot dette. Den smittede sitter dypt i oss, at frelsen i det minste *delvis* skal være min egen prestasjon.

«Her blekner Kaifas og skjelver av hellig vrede, river i sønder sine gode prestelige klær og roper: Kjetteri, kjetteri! For Kristus vil alltid være en anstøtsten og forargelsesklippe for den som går fortapt. Men den som vil frelse sin sjel, la ham besinne seg på hva Herren har sagt», skriver Rosenius.

Nåden i Guds hjerte

Den sjelesørgeriske betydning av disse bibelske tanker, er en sterk overbevisning hos ham. For hvor ofte ser en ikke at et menneske begynner å leve det kristne liv, men etter en tid gir det opp. Hvorfor? Fordi en ikke makter det. «Kristendommen kan være god nok, men ikke for meg». Hvor befriende å åpne seg for den erkjennelse at Gud vil ha syndere inn i sitt samfunn, og at den som tror på Jesus har liv og verdighet i ham!

Dette har Rosenius også sunget om, nemlig i sin sang «På nåden i Guds hjerte». Dens enkle budskap er at en kristen bare opplever svingende og sviaktende følelser så lenge en bygger på «nåden i mitt hjerte», det vil si nådevirkningene i mitt erfaringsområde. Det sjelesørgerisk forløsende budskap er derfor at jeg har min glede, trøst og fred i Jesus, og at denne klippe ikke rokket av mine varierende opplevelser og erfaringer. «Den tid vi var uvenner, vår Gud forsonet blev. Om enn jeg intet kjenner, jeg tror Guds gavebrev».

Rosenius møtt med kritikk

Denne sterke betoningen, og det frie, betingelsesløse budskap om syndenes forlatelse vunnet ved Jesu død, er for mange mennesker blitt en befriende erkjennelse og en kilde til glede og frimodighet. (...) Men fra annet hold ble «den rosenianske vekkelser» møtt med kritikk. På strengt pietistisk hold fryktet mange at resultatet måtte bli en overfladisk tro uten alvorlig syndserkjennelse og uten brudd med synden.

Det nye menneske

Men her vil vi peke på den overmåte sterke vekt Rosenius alltid la på troen og *den nye fødsel*. En har ikke forstått ham i det hele tatt, om en ikke har sett dette sentrale anliggende i hans forkynnelse. Den nye fødsel skjer ved at troen tennes i hjertet ved evangeliets ord når synderen i sin nød får se Jesus, og all lengsel vendes mot ham, da skjer i samme øyeblikk noe helt nytt – det kommer et nytt sinn, et nytt åndelig lys, en ny kjærlighet, en ny retning i hele hans vesen.

Ved forsoningens blod er alle synder sonet og all gjeld betalt. Det kan en lese over alt hos Rosenius. Men *troen* på dette er ikke en ren tankeoperasjon – den blir til ved et under, den er selve den nye fødsel, det nye menneske.

Det gamle menneske

Men dette nye menneske, med dets kjærlighet til Jesus, er ikke alene i menneskehjertet. Der finnes også det gamle menneske, det som Det nye tes-

Carl Olof
Rosenius

tamente kaller «kjødet» (Gal 5:17). Og det er ikke blitt forandret ved et menneskes omvendelse, det vil alltid være seg selv likt. «Kjødet, eller det gamle hjertet og hele den adamittiske natur, er en uuttømmelig kilde til alt ondt og djevlesk. Det vil alltid den gale veien, er fullt av onde lyster og begjæringer, som er like antennelige som krutt».

Kjødet kan ikke helliggjøres

En kristen vil ofte føle seg makteløs overfor alt det onde han kjenner på. Kan jeg være en kristen når jeg har slike onde tanker og lyster i mitt eget sinn? Rosenius' sjelesorg overfor slike går alltid ut på å vise ut fra Bibelen at «kjødet» er ondt, og at det ikke kan helliggjøres. Men Guds Ånd står imot kjødet, og denne indre kamp mellom kjød og Ånd blir derfor – rett sett – et kjennetegn på en kristen. Det nye sinn sørger mest over seg selv og sin onde natur. Og en kristen ber derfor om å bli bevart i ydmyk selverkjennelse, for det er de hjelpeløse Jesus er kommet for å

frelse. Rosenius understreker alltid at troens vesen og funksjon består i å ta imot hva Gud gir. «En kristen er død for loven» (Gal 2:19). «Se, dette er det evige liv, når jeg er død for loven, når jeg ikke vet av noen lov som kan dømme meg, ingen gjerning som gjør meg salig, ingen synd som tilregnes meg – ja, når jeg ikke vet av annet enn troen på Guds Sønn».

Hellig hverdagsliv

Det er slike tanker som har fått mange til å si at kristenlivet hos Rosenius får et vesentlig passivt preg. Enkelte kritikere har til og med ment at han var en antinomist (en som ikke vil gjøre bruk av Guds lov). Men det er en misforståelse. Han avviser strengt slike kristne som tror at Gud skal utføre helliggjørelsen mens vi er helt passive. Nei, «apostelen sier: Bruk all flid!» Det er som med bonden, sier Rosenius i sammenhengen. Bonden vet at han ikke selv kan få et strå til å vokse; likevel bruker han flittig de midler Gud har gitt oss for at det skal bli en god høst. Den hellighet Rosenius har for øyet er «hverdags-hellighet». Søylehelgenenes selvhierlige hellighet har han ingen sans for. Det hellige liv består i hverdagens tjeneste. Her viser han til boken om De ti bud, spesielt forklaringen til det fjerde bud. Der er påvirkningen fra Luthers teologi svært tydelig.

Falsk åndelighet avsløres

Det er Rosenius' sjelesørgeriske sikte som får ham til å tale så sterkt om

vår egen svakhet. Rett nok er slike tanker fremmede for en allmennreligiøs tankegang. I denne er ens egen menneskelige svakhet selvsagt en både erkjent og beklagelig sak, men så gjelder det å finne utveier til å overvinne svakheten. Rosenius tilhører derimot den sjelesørgeriske tradisjon som finner en forløsende erkjennelse i dette at hemmeligheten i det kristne liv er å vente alt av Jesu nåde og ingenting av seg selv. Altfor mange har aldri sett seg selv som fortapte syndere, klager Rosenius, derfor er de aldri blitt grepet av Jesu store kjærlighet. De er opptatt av sin egen åndelighet. De holder seg til Jesus for den åndelige rikdom de venter av ham, men Jesus selv er ikke hovedsaken for dem. Men dette er den fineste fariseisme som eksisterer, mener Rosenius – det er «den adamitiska självhelighetsnatur» hvis dypeste interesse er deres egen fromme kristne personlighet. Det er «dem» de elsker. Men dette er «skjøgekjærlighet», skjøgen elsker de gaver en mann gir til henne, men bruden elsker mannen. Den frelste sjel elsker Jesus. «Själva heligheten skulle vi älska egentligen för Herrens skull».

Selvprøvelse

Troens rette forhold til Jesus er selve hovedsaken. Her finner vi det som skiller Guds nådebarn fra religiøs og menneskelig sett gode, men uomvendte og ugjenfødte mennesker. Utrettelig minner Rosenius om dette avgjørende punkt, og vel å merke: Han bruker det til å kalle oss alle til *selv*-prøvelse.

Ja, for selvprøvelse er noe en be-
kjennende kristen aldri må glemme. Vi
har sett hvordan Rosenius kan tale
sterkt om frimodig tro og glad visshet
om å stå i nåde hos Gud. Men ingen-
ting ville være mer misforstått enn om
en tok dette for å være en overfladisk
tillit til at «alt er vel med meg». Om
dette skriver Rosenius i 1846: «Grener
i Kristus som skal kastes bort, gjester
ved bryllupet som har tatt imot inn-
bydelsen, men likevel blir kastet ut,
jomfruer som har gått ut for å møte
brudgommen, men som ikke får komme
inn i bryllupssalen – akk, hva er
dette?»

Mange mennesker er religiøse, al-
vorlige og rettskafne, men de er likevel
ikke på rett vei. Dette er «de slags reli-
giøse mennesker som med større eller
mindre alvor, iver og gudfryktighet, li-
kevel bare går i sin egen rettferdighet.
De har aldri kjent sin synd, aldri blitt
avkledd sin egen fromhet og ikledd en
annens, nemlig Kristi rettferdighet. De
har aldri kunnet erkjenne av hjertets
ydmykhet: Jeg er frelst og salig, hellig,
ren og god i Lammets blod».

Det avgjørende punkt

Troens rette grunn i Jesu fullbrakte
verk – dette er det avgjørende punkt.
Her skilles veiene, her åpenbares for-
skjellen mellom religiøse mennesker
og frelste, benådede syndere. I dette
synspunkt samles alt: Her blir vi selv
avkledd all vår egen rettferdighet, her
blir vi ved troen forenet med Jesus og
får stå i hans rettferdighet for Guds an-
sikt.

Kilden til helliggjørelse

Denne tro på frelsen av nåde for
Jesu skyld er også den rette kilde til et
liv i helliggjørelse. Bare i Jesus har jeg
nåde hos Gud, og bare i Jesus har jeg
kraft til å leve som han vil.

En kan samle det hele i dette ordet,
som på en måte gir oss Rosenius i en
sum: «Jeg ville så inderlig gjerne at
mitt kristenliv skulle være fullkom-
ment, og jeg har bedt Gud mer om det-
te enn om noe annet. Men gjelder det
min salighet, sier jeg så: Jeg vil ikke ha
noen annen rettferdighet enn min
Herre Jesu Kristi rettferdighet. Holder
ikke mitt kristenliv prøven, så holder
min Herre Kristus».

Fra boken «Fullfør din tjeneste»,

Lunde forlag, 1993

Del 2 av 2

Utvalg/undertitler ved I.G.

Påskemøter

Forts. fra side 13

Østre Kvelde Bedehus

Påskeaften kl. 19.00

Taler: *Per Bergene Holm*

Bibelskolen på Fossnes

Langfredag kl. 11.00

Taler: *Per Bergene Holm*

1. påskedag kl. 11.00

Taler: *Konrad Fjell*

Randaberg Forsamlingshus

1. påskedag kl. 19.00

2. påskedag kl. 11.00 og 19.00

Taler: *Gunnar Soppeland*

Vennligst gi ekspedisjonen beskjed i god tid ved adresseforandring!

Jesus har seiret over døden

Barnestykke av Mia Hallesby

Det hendte på en skole at det midt i timen kom bud etter en gutt. Han måtte skynde seg hjem. Faren var plutselig blitt syk. Da gutten kom hjem, var faren allerede død. Mor og søsken gråt, og selv begynte han også å gråte i stor fortvilelse.

Far som var så snill. Å, om han også hadde vært bare snill mot far. Nå kunne han ikke engang få bedt ham om forlatelse.

Sorgens mørke gjest – døden – var kommet inn i hjemmet deres.

Det er ikke noe hyggelig å fortelle deg om døden. Men vi kommer ikke utenom den. Like sikkert som vi lever, like sikkert er det at vi en gang skal dø.

Men er døden mørk og uhyggelig, så har jeg også noe lyst og godt å fortelle deg i dag.

Alle som er glade i Jesus, har en stor trøst når døden kommer i hjemmet.

Det er nok så at vi gråter og sørger, og Gud sier ikke noe til det. Han vet hvor glade vi er i hverandre. Men han vil hjelpe oss i sorgen. Han kommer

kjærlig som Jesus til enken fra Nain og hvisker til oss: «Glem ikke at jeg har seiret over døden. Jeg skal leve, og dere skal leve».

Jesus døde også, og han ble begravd, men han ble ikke værende i graven. Han sto opp og sitter nå ved Guds side i himmelen og sier til alle sørgende som tror på ham og som har mistet noen av sine som trodde på Jesus: «Din kjære, som er død, er nå i min lyse himmel. Og du vet at der er det mye bedre å være enn her på jorden».

Får Jesus riktig sagt dette til oss, da er det som det tunge og mørke ved døden blir borte.

*Som han oppsto
skal vi oppstå.*

*Det er vel godt å tenke på.
Halleluja!*

«Takk, kjære Jesus, at du seiret over døden! Amen.»

*Fra «Barneandakter»,
Indremisjonsforlaget, 1946*